

NHK.9011.21.2025

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

NA TERENIE MIASTA i GMINY PYRZYCE ZA 2024 r.

Mieszkańcy miasta i gminy Pyrzyce w roku 2024 zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia z 8 ujęć wody. Siedem stanowi własność gminy, jeden jest własnością Spółdzielni Mieszkaniowej „Świt” w Żabowie w likwidacji. Administratorem wodociągów i jednocześnie jednostką odpowiedzialną za jakość produkowanej wody przez wodociągi w Ryszewku, Mielęcinie, Krzemlinie, Obrominie, Stróżewie są „Wodociągi Zachodniopomorskie” Sp. z o.o. ul. I-ej Brygady Legionów 8-10, 72-100 Goleniów, natomiast wodociągu w Pyrzycach oraz wodociągu w Pyrzycach przy ul. Rycerza Przybora – Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Kościuszki 26 w Pyrzycach.

Właścicielem i jednocześnie jednostką odpowiedzialną za jakość wody wodociągu w Żabowie jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt” w Żabowie w likwidacji.

Przedsiębiorstwa prowadzą zbiorowe zaopatrzenie w wodę zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 757).

Na terenie gminy funkcjonuje jako awaryjne źródło wody dla szpitala wodociąg przy Szpitalu Powiatowym w Pyrzycach. Ponadto funkcjonuje wodociąg przy zakładzie Termo Organika Sp. z o.o. ul. Lipiańska 8 w Pyrzycach.

Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zwodociągowane, jednak część mieszkańców, korzysta z prywatnych studni, nie objętych nadzorem sanitarnym ze względu na zbyt małą produkcję wody oraz małą liczbę zaopatrywanych osób. Są to ujęcia prywatne, zaopatrujące pojedyncze gospodarstwa domowe.

I. Wykaz producentów wody:

1. „Wodociągi Zachodniopomorskie” Sp. z o.o., ul. I-ej Brygady Legionów 8-10, 72-100 Goleniów
2. Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce
3. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt” w Żabowie w likwidacji, 74-200 Pyrzyce

II. Wykaz urządzeń wodociągowych:

Lp.	Nazwa wodociągu	Wykaz zaopatrywanych miejscowości	Liczba zaopatrywanych mieszkańców w tysiącach	Średnia produkcja wody
1.	Pyrzyce	Pyrzyce miasto z wyjątkiem ulic Rycerza Przybora i Sicina	10,77	1946,00 m ³ /d
2.	Żabów	Żabów	1,15	90,00 m ³ /d

Lp.	Nazwa wodociągu	Wykaz zaopatrywanych miejscowości	Liczba zaopatrywanych mieszkańców w tysiącach	Średnia produkcja wody
3.	Pyrzyce, ul. Rycerza Przybora	Pyrzyce, ul. Rycerza Przybora, Sicina	0,20	43,00 m ³ /d
4.	Ryszewko	Ryszewko, Ryszewo, Brzezin, Młyny, Turze, Nieborowo, Giżyn, Okunica, Czernice, Grzędziec	1,71	268,86 m ³ /d
5.	Mielęcín	Mielęcín, Mielęcinek	0,60	84,24 m ³ /d
6.	Krzemlin	Krzemlin, Nowielin	1,10	130,57 m ³ /d
7.	Obromino	Obromino, Pstrowice, Mechowo, Letnin, Brzesko	1,43	387,48 m ³ /d
8.	Stróżewo	Stróżewo	0,29	90,05 m ³ /d

III. Sposób uzdatniania wody na terenie gminy Pyrzyce

Wszystkie wodociągi na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia czerpią wodę z ujęć podziemnych z pokładów wodonośnych dobrze izolowanych, w związku z tym w bieżącej eksploatacji nie stosuje się stałej dezynfekcji wody.

Natomiast wody tego typu wymagają najczęściej odżelaziania i odmanganiania, usuwania związków amonowych oraz zmniejszenia poziomu mętności. Woda jest uzdatniania w tradycyjnej technologii. Po napowietrzeniu jest filtrowana w filtrach ciśnieniowych z naturalnymi złożami. W razie konieczności woda dezynfekowana jest z zastosowaniem podchlorynu sodu.

W roku 2024 nie zastosowano zmian w technologii uzdatniania oraz nie użyto nowych materiałów w procesach uzdatniania wody.

IV. Monitoring jakości wody, prowadzony przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Badania jakości wody prowadzone były przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pyrzycach regularnie przez cały rok. Próbkę wody pobierane były zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. W razie konieczności pobierano próbki wody poza harmonogramem.

Badania jakości wody były prowadzone w ramach monitoringu parametrów grupy A oraz parametrów grupy B. W pobranych z wodociągów próbkach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badane były parametry mikrobiologiczne, organoleptyczne, fizykochemiczne i chemiczne. Łącznie pobrano 17 próbek wody przeznaczonej do spożycia.

V. Badania prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej

Badania jakości wody prowadzone były zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pyrzycach regularnie przez cały rok w ramach monitoringu parametrów grupy A oraz parametrów grupy B. Ponadto w razie konieczności pobierano próbki wody poza ustalonym harmonogramem.

W pobranych z wodociągów próbkach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badane były parametry mikrobiologiczne, organoleptyczne, fizykochemiczne i chemiczne.

Ponadto wykonywano badania wody nieuzdatnionej z 3 ujęć w ramach monitoringu substancji promieniotwórczych.

Łącznie pobrano 68 próbek wody przeznaczonej do spożycia.

VI. Przekroczenia dopuszczalnych parametrów i prowadzone postępowanie administracyjne

W roku 2024 w wyniku badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pyrzycach oraz w ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowe nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów w próbkach wody z **wodociągu w Mielęcinie**.

W związku z tym w odniesieniu do tych wodociągów nie prowadzono postępowania administracyjnego w zakresie jakości wody do spożycia.

Wodociąg miejski w Pyrzycach- jakość wody w zbadanych próbkach nie odbiegała od wartości parametrów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia, z wyjątkiem 3 próbek wody pobranych w dniach 12.08.2024 i 16.08.2024 r. w związku z interwencją, w których stwierdzono pojedyncze **bakterie grupy coli**. Podjęto natychmiastowe działania naprawcze. Próbki pobrane w dniu 26.08.2024 r. w ramach kontroli wewnętrznej oraz w dniu 23.09.2024 r. w ramach kontroli urzędowej nie wykazały przekroczeń wartości parametrycznych. Orzeciono o przydatności wody do spożycia.

Stwierdzone przekroczenia wartości parametrycznych były krótkotrwałe i dotyczyły 3 próbek wody z 29 pobranych w ciągu roku.

Wodociąg w Pyrzycach, ul. Rycerza Przybora – w związku z obecnością w wodzie **bakterii grupy coli** w ilości poniżej 10 jtk w 100 ml wody (bez obecności E. coli i enterokoków), decyzją z dnia 26.04.2024 r. dopuszczono warunkowo wodę do spożycia po uprzednim przegotowaniu oraz zobowiązano do poprawy jakości wody w terminie do 06.05.2024 r. Obowiązek doprowadzenia wody do właściwej jakości został wykonany przed wyznaczonym terminem. W dniu 29.04.2024 r. orzeciono o przydatności wody do spożycia.

Stwierdzone przekroczenia wartości parametrycznych były krótkotrwałe i dotyczyły 2 próbek wody z 8 pobranych w ciągu roku.

Wodociąg w Obrominie - wszczęto postępowanie administracyjne w związku z obecnością **bakterii grupy coli**, w oszacowanej ilości 2 jtk w 100 ml wody, stwierdzoną w próbce wody pobranej w dniu 04.12.2024 r. w ramach kontroli urzędowej. Ponadto poinformowano administratora o konieczności podjęcia pilnych działań naprawczych. Skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych potwierdzono prawidłowymi wynikami badań próbek wody z dnia 13.12.2024 r. W związku w

powyższym orzeczono o przydatności wody do spożycia oraz umorzono postępowanie administracyjne.

Stwierdzone przekroczenie wartości parametrycznych było krótkotrwałe i dotyczyło 1 próbki wody z 10 pobranych w ciągu roku.

Wodociąg w Krzemlinie - w próbce wody pobranej w dniu 15.04.2024 r. stwierdzono podwyższoną **mętność** oraz ponadnormatywną zawartość **żelaza**. Badania powtórne przeprowadzone w ciągu 7 dni, poszerzone o diagnostykę manganu, wykazały poprawę jakości wody. Orzeczono o przydatności wody do spożycia.

Stwierdzone przekroczenie wartości parametrycznych było krótkotrwałe i dotyczyło 1 próbki wody z 7 pobranych w ciągu roku.

Wodociąg w Ryszewku- w próbce wody pobranej w dniu 22.01.2024 r. stwierdzono podwyższoną **mętność**. Przedsiębiorstwo wodociągowe wraz ze sprawozdaniem z badań przesłało harmonogram działań naprawczych. Skuteczność przeprowadzonych działań potwierdzono badaniem próbki wody poszerzonym o diagnostykę żelaza i manganu. Orzeczono o przydatności wody do spożycia.

Stwierdzone przekroczenie wartości parametrycznych było krótkotrwałe i dotyczyło 1 próbki wody z 7 pobranych w ciągu roku.

Wodociąg w Stróżewie – w próbce wody pobranej w dniu 25.03.2024 r. w ramach kontroli wewnętrznej, stwierdzono podwyższoną **mętność**. Przedsiębiorstwo wodociągowe przeprowadziło działania naprawcze, których skuteczność potwierdzono prawidłowym wynikiem próbki wody pobranej w dniu 15.04.2024 r. Orzeczono o przydatności wody do spożycia. Ponownie podwyższoną **mętność** stwierdzono w próbce wody pobranej w dniu 09.12.2024 r. w ramach kontroli urzędowej. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie jakości wody.

Wodociąg w Żabowie - trwa postępowanie administracyjne dotyczące warunkowego dopuszczenia do spożycia wody o podwyższonej **twardości**. Termin realizacji obowiązku został przedłużony do 31.12.2024 r. Jednocześnie prowadzony jest zwiększony monitoring przedmiotowego parametru. Poziom twardości jest zgodny w warunkami decyzji. W trakcie roku parametr ten osiągał również poziom zgodny z wymaganiami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach w dniu 25.04.2024 r. po zapoznaniu się z wynikami badań próbek wody przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej oraz po rozpoznaniu wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej „Świt” w Żabowie udzielił zgody na odstępstwo od dopuszczalnych stężeń metabolitów pestycydu chloridazon o nazwie **chloridazon–desfenyl** i **chloridazon metyl-desfenyl** oraz sumy pestycydów, w wodzie z wodociągu w Żabowie, na okres 3 lat, tj. do 25.04.2027 r. stwierdzając przydatność wody do spożycia na ustalonych warunkach w tym:

- najwyższe dopuszczalne stężenie metabolitu chloridazon-desfenyl w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie może przekroczyć wartości 3,54 µg/l;
- najwyższe dopuszczalne stężenie metabolitu chloridazon-metyl-desfenyl w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie może przekroczyć wartości 0,65 µg/l;
- podwyższona suma pestycydów w wodzie przeznaczonej do spożycia może być jedynie wynikiem podwyższonego stężenia metabolitów: chloridazon-desfenyl oraz chloridazon- metyl-desfenyl do wartości wskazanych powyżej.

Zobowiązano jednocześnie Spółdzielnię Mieszkaniową „Świt” w Żabowie do prowadzenia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie metabolitów chloridazon-metyl-desfenyl i chloridazon-desfenyl do obowiązujących wymagań tj. do 0,1 µg/l oraz sumy pestycydów do określonej normy 0,5 µg/l.

Badania wody w zakresie parametrów objętych derogacją odbywają się zgodnie z częstotliwością określoną w decyzji.

Ostatnie badania próbek wody pobranych w dniach 05.09.2024 i 03.10.2024 r. z sieci wodociągu w Żabowie oraz na Stacji Uzdatniania Wody wykazały najwyższe stężenia metabolitów pestycydu chloridazon na poziomie: chloridazon-desfenyl - 2,64 µg/l, chloridazon-metyl-desfenyl w próbce wody z sieci wodociągowej- 0,689 µg/l. Stwierdzone wartości stężeń metabolitu chloridazon-metyl-desfenyl przekraczały wartość określoną w decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pyrzycach, jednakże w opinii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH-PIB nie stanowią zagrożenia dla zdrowia konsumentów i możliwa jest kontynuacja zaopatrzenia w wodę na dotychczasowych zasadach.

Zwiększona zawartość **żelaza** nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi. Światowa Organizacja Zdrowia nie zaproponowała opartej na przesłankach zdrowotnych dopuszczalnej wartości żelaza i manganu w wodzie do spożycia. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia najwyższe dopuszczalne wartości dla żelaza i manganu przyjęto nie z powodu zagrożenia zdrowia ludzi w razie przekroczenia tych wartości, lecz z uwagi na fakt, że wyższe wartości stężenia mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody. Ze względu na wzrost barwy, mętności oraz metaliczny posmak mogą budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów i powodować zgłaszanie reklamacji przez odbiorców wody. Ponadto woda, w której stężenie żelaza i manganu przekracza dopuszczalne normy, może być powodem problemów w eksploatacji sieci wodociągowej, sprzyjać wytrącaniu się osadów (czerwono-brązowych w przypadku żelaza). Osady te mogą sprzyjać rozwojowi bakterii powodując wtórne zanieczyszczenie wody.

Mętność jest odwrotnością przezroczystości. Mętność wody może być spowodowana obecnością w niej gliny, ilów, związków żelaza, manganu, substancji humusowych, mikroorganizmów – cząstek mineralnych i organicznych, zawieszonych i koloidalnych. Mętność wody wpływa przede wszystkim na jej wygląd i smak. Zbyt duża mętność może zmniejszać skuteczność dezynfekcji. Mętność sama w sobie (np. wynikająca z zawartości substancji mineralnych w wodach podziemnych) nie zawsze stanowi zagrożenia dla zdrowia. Jest ona niebezpieczna dla zdrowia w przypadku, kiedy wynika z obecności zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Twardość wody jest skutkiem obecności szeregu różnych rozpuszczonych w niej jonów metali wielowartościowych, zwłaszcza kationów magnezu i wapnia, dlatego też zwykle wyraża się ją w miligramach węglanu wapnia na litr. Twardość to tradycyjna miara zdolności wody do reagowania z mydłem: woda twarda do wytworzenia piany wymaga zauważalnie więcej mydła. Twardość nie jest potencjalnie niebezpieczna w wartościach spotykanych w wodzie do picia.

Wyżej wymienione parametry organoleptyczne i fizykochemiczne należą do grupy parametrów wskaźnikowych, zwanych też parametrami „komfortu”, które wpływają na pożądane właściwości organoleptyczne wody.

Bakterie grupy coli – mogą występować w odchodach, wodach bogatych w substancje odżywcze, glebie, rozkładających się resztkach roślinnych, a także w wodzie pitnej o relatywnie wysokiej zawartości substancji pożywkowych. Uzdatniona woda dostarczana konsumentom

nie powinna zawierać bakterii grupy coli. Wykazanie ich obecności wskazuje na nieodpowiednie uzdatnienie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną ilość substancji odżywczych.

Chloridazon jest herbicydem stosowanym w uprawach buraka cukrowego, powoduje hamowanie procesu fotosyntezy jednorocznych chwastów szerokolistnych. W ostatnich dziesięcioleciach chloridazon uznawano za nieszkodliwy, dlatego był chętnie stosowany przez rolników. Rozkłada się on na dwa metabolity: **chloridazon-desfenyl** i **chloridazon-metyl desfenyl**. Ze względu na swoją polarność i rozpuszczalność metabolity te zaliczane są do związków mobilnych, w związku z czym mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i gruntowe. Metabolity te mogą pojawić się również w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ostatnie badania próbek wody pobranych w dniu 16.12.2024 r. z sieci wodociągu w Żabowie oraz na Stacji Uzdatniania Wody wykazały najwyższe stężenia metabolitów pestycydu chloridazon na poziomie: chloridazon-desfenyl - 2,42 µg/l, chloridazon-metyl-desfenyl - 0,765 µg/l. Stwierdzone wartości stężeń metabolitu chloridazon-metyl-desfenyl przekraczały wartość określoną w decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pyrzycach, jednakże w opinii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH-PIB nie stanowią zagrożenia dla zdrowia konsumentów i możliwa jest kontynuacja zaopatrzenia w wodę na dotychczasowych zasadach.

Aktualnie woda z ujęcia w Żabowie, pomimo przekroczenia wartości parametrycznych pestycydów, nie stanowi zagrożenia dla zdrowia konsumentów, także w odniesieniu do grup najbardziej wrażliwych oraz w warunkach stałego i długotrwałego narażenia.

Możliwe jest kontynuowanie zaopatrzenia w wodę do czasu zakończenia działań naprawczych i jej wykorzystywanie do celów spożywczych, higienicznych, sanitarnych i gospodarczych, także przez placówki oświatowo-wychowawcze, przychodnie lekarskie, zakłady produkcji żywności bez wprowadzania ograniczeń.

W roku 2024 na terenie gminy nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody. Podobnie jak w poprzednich latach, nie stwierdzono chorób i zatruc wodopochodnych o potwierdzonej etiologii.

Na koniec roku 2024 wodę z **wodociągów: miejskiego w Pyrzycach, przy ul. Rycerza Przybora w Pyrzycach, Ryszewku, Krzemlinie, Mielęcinie, Obrominie** oceniono jako przydatną do spożycia.

Biorąc pod uwagę poziom, rodzaj i czas trwania przekroczeń jakie wystąpiły w wodzie pochodzącej z ujęć oraz podjęte działania naprawcze i ich skuteczność Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach nie stwierdził istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów wykorzystujących wodę dostarczaną z przedmiotowych ujęć.

Wodociąg w Żabowie produkuje wodę o ponadnormatywnej twardości oraz ponadnormatywnej zawartości metabolitów pestycydu chloridazon o nazwie chloridazon-desfenyl i chloridazon metyl-desfenyl. Obowiązuje decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pyrzycach warunkowo dopuszczająca wodę do spożycia o podwyższonej twardości do dnia 31.12.2024 r. oraz decyzja udzielająca zgody na odstępstwo od maksymalnych dopuszczalnych stężeń metabolitów pestycydu chloridazon o nazwie chloridazon-desfenyl i chloridazon metyl-desfenyl oraz sumy pestycydów.

Wodociąg w Stróżewie – w dniu 16.12.2024 r. wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie podwyższonej mętności.

VII. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe w związku z nieprawidłową jakością wody.

Działania naprawcze prowadzone na wodociągach z związku z przekroczeniami parametrów fizykochemicznych polegały na przeglądzie filtrów ciśnieniowych i instalacji napowietrzającej oraz płukaniu filtrów i sieci wodociągowej, naprawie instalacji napowietrzającej. Natomiast w przypadku mikrobiologicznego skażenia wody z wodociągu działania naprawcze polegały na dezynfekcji studni, zbiorników i sieci wodociągowej.